# חידושי הרי"מ על התורה — לך לך



לך לך פרש"י להנאתך לכאורה למה זה אמר הקב"ה לאברהם שלהנאתו הוא ונראה שהי' לנסיון כי יותר קשה לאדם לעשות דבר שיש בו הנאה והי' הכוונה רק לקיים מצות הבורי"ש לא להנאתו ואעפ"כ עשה רק לקיים מצות השי"ת כנ"ל:

לך לך וכו' אשר אראך כי קודם הליכתו מבית אביו וממולדתו לא הי' יכול לראות הארץ וכמ"ש סור מרע ואח"כ עשה טוב וכתיב בהנחל עליון גוים כו' בהפרידו ב"א כו' חלק ד' עמו כו' היינו ג"כ כי כל מה שהאדם הישראלי נבדל ונחלק מגבולות עמים כ"כ הוא חלקו ומ"ע ובחרת בחיים למען תחי' שזה הבחירה שאדם בוחר בטוב למען תחי':

במדרש תנחומא ילמדנו רבינו מהו לקבל עומ"ש כשהוא מהלך כו' דקשה לו כיון שתחילת עומ"ש באברהם הי' באמירה זו לך לך כו' א"כ יקבל עומ"ש בהליכה וע"ז השיב כי כיון שכבר הי' לו מס"נ קודם יהי' זה כואהבת אחר שמע ישראל שמותר בהליכה:

ואעשך לגוי גדול זה שאומרים אלקי אברהם כו' בך חותמין מגן אברהם פי' הברכה מגן אברהם שלא מצינו ברכה על נס שעבר רק על הנוהג תמיד אולם כי השי"ת הבטיח לאברהם כי ישאיר מאתו נקודה בפנימיות ישראל בניו אשר בנקודה זו לא יקלקל אדם לעולם ועל נקודה זו השי"ת מגן תמיד וזה מגן אברהם ומ"ש בך חותמין כי מדתו של א"א ע"ה חסד ואהבה ומדה זו קרובה יותר אל האדם שיוכל לדבוק על ידה בהשי"ת והי' זה הבטחה בך חותמין שמדתו תמיד ישאר בלב ישראל כנ"ל:

הפרד נא מעלי כו' וישא לוט עיניו כו' ויסע לוט מקדם פרש"י ז"ל מקדמונו של עולם היינו שעדיין לא כפר בהשי"ת רק ענין קדמונו של עולם שהוא אברהם ואנחנו בנ"י שעלו במחשבה קודם הבריאה מזה הענין נסע:

בארות בארות חמר כו' פרש"י ז"ל שהי' אנשים שלא האמינו בהצלת אברהם מאור כשדים ועתה האמינו למפרע ע"ש והרמב"ן תמה כי אדרבה להיפוך כיון שראו שגם למלך סדום נעשה נס בזה א"כ נחלש אמונה של הצלת ד' באברהם ע"ש ובאמת פי' כי קודם הצלת מלך סדום לא הי' נקרא אמונה כלל אף מי שהאמין מאחר שהי' נס נגלה ומפורסים ומי יכחיש הנראה ואין זה אמונה רק אחר הצלת מלך סדום שהי' מקום לומר שלא הי' מהשי"ת עבור מס"נ כיון שגם למלך סדום הי' זה הנס וכיון שהי' הבחירה מי שהאמין נקרא אמונה כנ"ל וזה שכ' האמינו באברהם למפרע ואומרים העולם שכשירד הבעש"ט לעולם הי' רעש גדול שיהי' נגלה יותר מדאי עבודת השי"ת וירד למדן אחד כנגדו והבוחר יבחר:

אל תירא אברם כו' במדרש כי אברהם הי' ירא שכשיהי' אדם אחר טוב ממנו שיניחו השי"ת והבטיחו אל תירא כו' וודאי אאע"ה הי' מרוצה שיהי' אדם טוב ממנו שיהא דבוק בהשי"ת אף שיניח אותו אולם כי זה הי' נצרך לעבודתו השי"ת שידע בטח כי לא יניח לו השי"ת לעולם:

ויבואו אל עין משפט הוא קדש אמר ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא בסוף ב"ב משנה א"ר ישמעאל הרוצה שיחכים יעסוק בד"מ כו' והן כמעין הנובע שדיני ממונות נקרא משפט ועי' רמב"ן שמביא התרגום מישר פיליג דינא כי המישור ההוא מעין המשפט ועומק הדין וזה מרומז מעין הנ"ל הוא קדש וקדש נקרא חכמה כדאי' בגמ' וזהו הרוצה שיחכים ואמר אח"כ והרוצה שיעסוק בד"מ ישמש את שמעון בן ננס פי' הקטנות והשפלות כדאי' בגמ' שם ואע"פ שקילס ר"י את בן ננס הלכה כמותו שישמע היטב אל דברי חבירו ויבא אל האמת:

והאמין בד' ויחשבה לו צדקה פי' שאאע"ה חשב זאת האמונה שהי' לו לצדקה מהשי"ת שגם זה ממנו ית' וזה עיקר גדול בעבודת השי"ת שכל מה שאדם משיג וכל ההארות ידע שהכל מהבורא ית"ש: